

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZAGOS KERESZTENY SZOCIALIS SZOVETSEG BACSMEGYEI HIVATALOS KOZLÖNYE.

ÁPRILIS

4

Vasárnap

Névnap Husvét v.

LIFKA BIOSKOP Ünnepi műsora:

szombaton este fél 9 órakor és vasárnap rendes helyárrakkal:

Színezés remeke

A tánczosnő szerelme.

Dráma 2 felvonásban.

A kényszer házasság.

Vigiláték Max Lindertől.

Előadás kezdete ezte fél 9 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz.

Az Apolló mozgóban vasárnap, április hó 4-én

INDIA CSILLAGA

egy angol tiszt kalandjai a dzsungel mélyén 4 felv. dráma.
Hétfőn, április hó 5-én pedig:

A fekete ördögök.

Detektív dráma 3 felvonásban.
és a kitűnő kiegészítő műsor!

Előfizetési díjak:

	Helyben	Vidéken
Egy évre	7 K 20	14 K 40
Fél évre	8 K 80	7 K 20
Hegyedévre	1 K 80	8 K 80
Egy hónapra	0 K 80	1 K 20

nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezeti könyvnyomdájában Szabadkán. (Rákóczi-utca 20. szám.)

Felelős szerkesztő: Dr. VERÉB GYULA
Szerkesztő: DUGOVICH IMRE

Himnusz husvét reggelén.

A néma gyász lakatja szerte pattan,
A bús síralmak bágyadtan kihálnak
S hozsanna zeng, mint tisztító viharok
Erős szava, nagy kürtszóként, riadtan.

A Győzelemről mondjunk éneket ma,
Amely a zord Halált bilincsbe verte
S az Ég kapuját nekünk megnyitotta.

Ma hallelujás vágy lendíti szárnyunk,
Ma bűtől meggyőzött szívünk kigyullad,
Mint rózsza, melyre tűzkönnyekek hullat
A biber alkonyat . . . Ma dalra vágyunk...

Ma halleluját énekeljen minden:
Fű, fa, virág s a lények végtelenje
S a Győző útjára rózsákat hintsen!

Németh István.

Japán és Kína háborúja elkerülhetetlen

Megborzasztó orvosi tanács Szerbiának.

— 100.000 orosz halott és sebesült. —

Az északkeleti harostérről.

Hivatalos jelentés nyomán közöltük, hogy márciusban 40.000-rel szaporodott az orosz foglyok száma. De ugyanezen időben az orosz halottak és orosz sebesültek száma meghaladta a százezeret. Ez a szám jellemzi leginkább a kárpáti harcokat. A százezer halott és sebesült kiegyenlíti a mi przemyslii veszteségünket. Amennyien fogságba estek ott a mieink közül, annyival kevesebb az oroszok száma a kárpáti harcokon. A harc itt tovább tart, de szemmel láthatóan, mint pozíciójare.

Fontos az a tény is, hogy az orosz hadseregben egyre nagyobb arányokat ölt a szökés úgy, hogy a kormány a legszigorúbb rendszabályokat volt kénytelen életbeléptetni.

Oszoviecz ostrománál már a német 42-ös mozsarak is működnek.

A stockholmi Szocialdemokrat értesülése szerint az orosz hadseregben a napokban nagy összeesküvést fűztek föl. A lengyel esendőség parancsnokát, egy volt magas rendőrtisztviselőt, társainak egy részével letartóztatták.

A hivatalos jelentések a következők.

Budapest, április 2.
Hivatalos. A Keleti Beszkiek vonalán általában nyugalom van, minthogy az oroszok összes támadásait az utóbbi napokban vérszen visszautasítottuk. A kárpáti harcoknak keletről csatlakozó szakaszában, ahol nagy orosz erők támadtak folyik a harc.

A Pruth és Dnyeszter között

levő orosz határon csapataink az oroszoknak tulerővel véghezvitt támadását visszaverték. Egymás mögött 10—11 sorban támadott az ellenség. Egész napon át a csatavonal több pontján a harc egész estig tartott.

Az ellenség nagy veszteség után mindenütt visszavonulásra kényszerült, főként legdélibb szárnyaink előtt menekülésszerűen hátrált.

Lengyelország és Galiciában nincs változás.

A Nida alsó folyása mentén az oroszok egy éjjeli támadása állásaink leghatásosabb tüzelésében összeomlott. Höfer altábornagy. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest április 2.
Berlin. A nagy főhadiszállás jelenti. A keleti arcvonalon a helyzet változatlan. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A nyugoti harostérről.

Budapest, április 2.

Berlin. A nagy főhadiszállás jelenti:

Maas és Mosel közt heves társasági harcok folytak. Bois de Pretre mellett benne az erdőben gyalogsági harcok tovább folytak és egész éjjel tartottak. Az erdtől nyugatra a franciák támadása

Ugy a német, mint a francia hivatalos jelentésekből megállapítható, hogy ezen a harostéren a harcoknak még mindig álló jellege van. Nagyobb mozgalom az Ysernél észlelhető egy hágai jelentés szerint.

A németek, a francia és belga megállapítások szerint, az

foglalt területeken helyreállították a lerontott hidakat, Belgiumban nem csak a régi vasúti vonalakat helyezték forgalomképes állapotba, hanem új vonalakat is építenek Aachen és Brüsszel között.

E harostérről érkezett német hivatalos jelentés a következő:

Bácska legolcsóbb és legnagyobb férfi és női divat áruháza Szabadka.

Divatoikkék, rövidárúk, szabókéllékek, nap- és esernyők, férfi-, női- és gyermek cipők, Bossi-, Hükel-, Bersalino- és Pichler-kalapok, fehérneműek, kelen-

Vukovits Gerő

főtér.

yék, osipkák, harisnyák, trikó, Jägering, gy. rmakkoosi, bőrdobok, piac táskák, menyasszonyifátylak, koszorúk, dus raktára. 3278

ugy épen neki van alkalmja és joga bírálót mondani.

Es ez a bírálót, a magyar honvédség örök dicsőségére, Oda japán tüzértábornok ajkáról el is hangzott.

— A „Stockholms Dagblad” haretéri munkatársa volt oly szerencsés, hogy hosszabb beszélgetést folytatott a tábornokokkal.

Mikor az orosz hadak ellenfeleiről folyt a beszélgetést, Oda tábornok, aki az Orosz-Lengyelországi harcokban sokszor állt szemközt honvédeinkkel, a következőket mondta:

— Tudja, hogy nem először vagyok bábóruban és hogy álltam már erős ellenféllel szemben, tehát ezen a téren nem vártam meglepetést.

Mégis elhozták nekem ezt a meglepetést a magyar honvédek, akiknél kitűnőbb emberanyagot és katonákkal még nem találkoztam.

Katonáink rettegnek a magyar honvéd rohamaitól és okkal.

Mi katonák vagyunk és az ellenség erényeit is kénytelenek vagyunk beismerni.

Eddig Oda japán generális.

Mit mondjunk mi, mit mondjon a magyar nemzet erre a dicsőre?

Erzelmeinket szívünkbe zárva csak ezt kiáltjuk felétek dicső honvédeink: előre!

A dicsőség hajnala dereng a világ első katonái s édes, imádtott magyar hazánk felett s ezért: csak előre!

A titokzatos jósno.

A sajtó már több jósnoóról megemlékezett, akik furcsa tudalékosságukkal még furcsább dolgokat jósoltak meg a háborúról. Természetesen rendszerint esütörtököt mondott a jóslás, vagy csak akkor teljesedett be, ha olyan ibis, redibis, non morieris-félék voltak.

Egy müncheni magyar most érdekes jósnoóról irt a Fejérmegyei Naplónak, akinek jóslását még nem röpitette világgá a sajtó.

Az illető a mult év júliusában megjelent a müncheni városházán s bejelentette, hogy aug. 3-án már háboru lesz. Haigaza lesz, ötven márkát kap, mondoták neki a városházán. A jósno aug. 3-án elment az ígértért és meg is kapta az ötven márkát.

A müncheniek természetesen a háboru végére is kíváncsiak voltak, erre vonatkozólag is kikérték tehát a jóslást. 1915. május 29. a háboru végének a dátuma, felelte a titokzatos jósno.

— No, ha igaz lesz, száz márkát adunk, inceskedtek vele a kedélyes bajor „stadtsbeamterek”.

— Nagyon sajnálom — felelt a jósno — a száz márkáért már nem jöhetek el.

— Miért? kérdezték ámulva.

— Február 28-án meghalok.

A titokzatos jósno a nevezett napon tényleg természetes halállal kimult.

A fémrekviráló rendeletek A sötét napokból.

Ismeretesek azok a rendeletek, amelyeket a kormány az egyes meghatározott fémekből és ötvözetekből készült fél és készgyártmányok kötelező bejelentéséről és egyes fémek lefoglalásáról a hivatalos lap március harmincadiki számában kiadott.

A bejelentés természetesen egyetemesen kötelező, ellenben a lefoglalási rendeletek merevségét bizonyos mértékben megenghette a kereskedelmi miniszter külön rendelete, amely a lefoglalásra kötelezett fémek egy részét a saját üzemfentartása céljából a tulajdonos saját rendelkezésére bocsátja. E rendeletek végrehajtására vonatkozó intézkedéseket a kereskedelmi miniszter már megtette s az elsőfokú iparhatóságokhoz irányított körrendeletéhez a szükséges bejelentő lapokat is mellékelte. Az érdekelt ipari és kereskedői szakmáknak mindenesetre érdeklükben van e rendeletek alapos áttanulmányozása. Nevezetesen a bejelentés az összes a kereskedőknél és gyárosoknál talál-

ható fél- és készgyártmányokra kiterjed, holott a lefoglalás csak azokra az anyagokra vonatkozik, amelyeket már február 6-dikán lefoglalt a kormány, s amelyeknek most az azóta keletkezett és a jövőben termelendő készletei foglaltatnak le.

A kereskedelmi miniszter rendeletében különös figyelemre érdemes az a rendelkezés, hogy a saját üzemhez, illetve eladásra okvetlenül szükséges és a rendeletben megállapított részmennyiségek felszabadításán kívül fel van szabadítva minden ezentul külföldről behozandó készlet, bármily mennyiségű is legyen az, s azért itt a kereskedelemnek igen gyümölesző vállalkozásul kínálkozik az eset leg kipuhatolható fémbehozatali alkalmak minél bőségebb kihasználása. Mindenesetre fontos, hogy az ilyen külföldről behozott fémek a küldemény beérkezése után azonnal bejelentessenek a kereskedelmi miniszteriumnak, amely a fémeket csak a bemutatott beszámítási bizonyítványok arányában szabadítja fel.

Répássy Ádám, tábori lelkész, ir ezen cím alatt a Felvidéki Ujságban azokról a rettenetes napokról, amelyeket az ősz folyamán a kolerakórházakban átélt. Nem a megkapóan megírt jelenetek kedvéért idézünk irásából egy képet, hanem a végéért, melynek utóhang címet adott. E két rész a következő:

Vox cholericus Ahol már végződik az orvosi tudomány, ott kezdődik tulajdonképen a lelkész szomoruan magasztos hivatása. Ahogy megpillantják a fehér, orvosi köpenyben járó kath. lelkészt, kezében a feszülettel, megcsillan fáradt és üvegesedni kezdő szemükben a remény utolsó sugara: mint a fuldokló a szalmaszáltól, úgy várnak ők is tőle megmentést.

— Jaj nagyságos doktor ur! — kiáltanak minden zugból — segítsen rajtunk!

— Warter! Szanitéc!

— Hát nem látod — figyelmezteti a szomszédja, hogy ez egy katolikus tisztelendő ur. Ok nem félnek ide jönni.

— Pane proboscusu;

— Domnule!

— Herr hochwürdig! Ach Wasser nur ein bischel!

Vizet azonban nem kap, mert ez itten halált jelent, akik nem isznak, azok jobban vannak, a kik valami módon hozzájutottak, azok pár óra alatt kiszenvettek.

A haldoklók szentségeit rendszeren guggolva vagy térdelve szolgáltatjuk ki. Néha a hirtenül jött hányás ráfröcseszen a ruhámra sőt az arcomba is. De nincs idő uj toilletet csinálni, mert itt is ott is néha 10—15 egyszerre hörgi a haláltusa utolsó akkordjait.

A mell rendetlenül liheg. El el csukló hangja már alig haljatszlik. A száj nyitva van. Az üvegesedő szemek mereven bámulnak fel, mintha jeleznek, hogy csak ott lesz nyugalom, béke és szeretet. A kezek görcsösen vonaglanak. Az amugy is halvány arc mindinkább kezd jobban és jobban halványodni. Még egyre hörgög... A kezével majd ugy gesztikulál, mintha látomása lenne... Talán győzelmes ujjongást vizionál... Vagy talán maga előtt látja a feleségét és apró gyermekeit... Most egy nagyot zökken a hörgés. Az utolsó. S üveges, nyitott szemmel, mozdulatlanul fekszenek — a hullák.

Néha egymás mellett. Néha a szomszédja mellén, keresztbe. Néha ülve, néha guggolva s a falhoz támaszkodva. A köpenyeikkel pedig le vannak takarva.

Utóhang. A jelen sorok írója, aki a járvány idején állandóan nehéz betegek között tartózkodott.

LEGUJABB ESEMÉNYEK.

A Bácskai Napló cenzurázott táviratai.

A kárpáti rettenetes harcok.

Budapest, április 3. Az orosz hivatalos jelentések szerint az ellenség (a monarchia) erősítéseket kapott. A bareok sulypontjában döntés nincs.

A sajtóhadiszállás jelenti. Az uzsoki és lupkovi arcvonalon a harcok változatlan hevességgel tartanak.

A Duklánál a Galicia felőli lejtőket védelmezzük. A tuleróvel, többszörös sorokban támadó oroszok óriási vesztesége tartalékaikat kimeríti. A küzdelem hóviharban szakadatlanul tart. A erdőségekben a hőlepte utak a pótlást nehezítik. A hegygerincek védelme, támaszpontot nyújtó falvak hiányában, lehetetlen. Döntő küzdelem a lejtőkön folyik.

Az Est tudósítása szerint az uzsok—lupkovi szakaszban előretolt csapatainkat az ellenség visszaszorítani igyekszik. Csapataink az ellenséget fásasztják.

Az oroszok folytonos támadásaival szemben csapataink biztos fedezékben védekeznek.

Az átkarolás veszedelmét elkerülendők, némely helyen csapataink az ellenségeknek vesztességteljes útközetekben kedvező telepre vonulnak vissza, hogy közelebb legyenek a tápvonalhoz.

Az oroszok véres harcai a németekkel.

Budapest, április 3. Az orosz hivatalos jelentés szerint a Nyemen és Narev arcvonalon a németek ellentámadásba mentek át. A falvakért elkeseredett utcai harcok, éjjelenként bajonettküzdelmek folynak.

Más jelentés szerint a német nehéz tüzérség szakadatlanul bombázta Oszoviecz erősséget. Különösen a Skva és Omulev mentén állandó a német offenzíva.

A Dardanellák körül.

Budapest, április 3. A Dardanelláknál és a többi haretéken is nyugalom van.

Az angolok bombázták a Hedzsas partokon Muileh községet.

Az ellenségnek megkísérelt partraszállítását a törökök visszaverték.

Németek hősies ostromához hasonló **Bukvits Testvérek** áruházában, mintha már az egész világot bevették volna, olyan nagy a megelégedettség ha cipőt, kalapot, fehérneműt vagy bármily, cikket vesz is. A Antverpent divatában többé nem tekintik mérvadónak, hanem a mi kirakatainkban látható újdonságokat, és hozzá mé, leszállított olcsó árak!

tüzelésünkben összeomlott, az ellentámadásban súlyos veszteségeket okoztunk az ellenségnek és régi állásába vettük vissza, csak az erdőben tartják még a franciák megszállva legelői levő állásainak két erdőházát. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A déli harcztér.

Azokról a kisebb esztázózá-sokról, melyek a Duna és Száva mentén folytak, úgy szintén a montenegrói hadállások ellen intézett támadásokról már adtunk hírt.

Rettenetes hírt közöl a lublyáni Slovenec című lap, szerbiai levelezője nyomán. Nem kutatjuk mi való a hírből, mi nem, de mert rettenetességében tekintve ilyen háborús hírt még nem hallottunk, kételkedve a valóságában, közöljük.

Az említett lap tudósítója szerint a kiütéses tifusz Nisben és Szerbiában oly megrendítő mérvben pusztít, miszerint illetékes szerb körök azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy megbarátkozzanak egy amerikai orvos tanácsával. *Azt tanácsolta ez az orvos, hogy mérgezzék meg az összes betegeket, akik a rémes járványban kínlódnak, s holttesteikkel együtt gyujtsák föl a kórházakat mert a feltartoztathatlanul terjedő járvány megátolésának csak ez az egyetlen módja van.* A nisi szerb kormány körök foglalkozni kezdtek ezzel a borzasztó orvosi tanáccsal.

Törökország és az entente háboruja.

Az amerikai konstantinápolyi nagykövete kijelentette, hogy a törökök helyzete a Dardanelláknál teljesen kielégítő. Az angoloknak, tekintettel veszteségeikre, melyek a Dardanelláknál érték őket, taktikát kell változtatniok. A tengeri és szárazföldi támadást együttesen kell megkezdeniök. De az entente-nak szárazföldi támadása hatalmas török seregére fog bukani, amely veszét okozhatja a szövetséges seregeknek.

Japán és Kína összeütközése.

Ma két ellentétes távirattal kell számolnunk.

A londoni Reuter-ügynökség távirata szerint Japán és Kína között megegyezés készül.

Egy krisztáni távirat pedig így szól. A Morgenbladet-nak táviratozzák Londonból. Megszünt minden remény arra, hogy békésen lehessen elsimítani Kína és Japán konfliktusát. Ha Japán nem volna tekintettel az amerikai egyesült államokra, akkor már kitört volna a fegyveres konfliktus. Így azonban kénytelen megvárni április 8-dikát, amikor az ultimátum határideje lejár.

Ily értelmű hírt hoz egy másik londoni távirat is mely szerint Kína valószínűleg egyetlen japán követelést sem fog teljesíteni, kivéve talán a budhista vallás terjesztésének megengedését.

A vasutas halála.

Halálos szerencsétlenség a palicsi állomáson

Halálos szerencsétlenségnek esett ma áldozatul Rózsa László, 18-éves, vasuti alkalmazott. Rózsa László reggel 6 órakor a palicsi pályaudvarnak Szabadka felé eső szemaforjánál foglalatostkodott.

Rózsaát anyira elfoglalta munkája, hogy nem vette észre a Szabadkáról Szeged felé tartó

személyvonatot, amely elütötte a szerencsétlen fiatalembert

Súlyos zúzódásai és a nagy vérvesztés következtében Rózsa László meghalt. Holttestét az ugynevezett bajai temető bonházába szállították, ahol ma délben tartották meg a törvényszéki boncolást.

IZGALMAS HAJLSZA

a katonaszökevény cigányok után.

Mult hó 31-én a zentai esendőrség bizalmas utonarról értesült, hogy Kovács Bálint Mátyás és és Petrovics József zentai lakos sátoros cigányok, jelenleg katonák megszököve Szabadkáról, otthon bujdosnak.

Két derék esendőr önbuzgalomból hozzáfogott anyomozáshoz. Legelőször is Kovács Bálint Mátyás bátyjához mentek, aki hamarosan bevallotta, hogy őcsepe tényleg megszökött Petrovics Józseffel együtt és a határban trágyadombba ásva magukat, rejtőztek el.

Osendőreink azonnal a megjelölt helyre mentek. A cigányok azonban valahogy észrevették a esendőroket, mert kiugorva a trágya kunyhóból, vad iramban vágattak a tanyacsoportok felé.

A fegyverrel és nehéz ruhával ellátott, derék esendőrök nem tudták őket gyalog követni.

Hamarosan keritettek lovat és utánuk. Valóságos vadászat kezdődött. Végre a cigányok kimerülve kézrekerültek.

Behozták és kihallgatták őket. Előadták, hogy azért szöktek meg, mert nagyon szeretik a családjukat. Mindketten nősek és több gyermekük van.

SZABADKAI KATONA

husvétí, haretéri levele.

Rabstein Vilmos, az általános takarékpénztár könyvelőjének kollegája írta március 24-diki keltezéssel a következő levelet:

Kedves Vilmoskám!

A közeledő ünnepek alkalmával boldogan eltöltött s kedves ünnepést kívánok. Bár a sok muszka nem enged, hogy veletek együtt vegyek részt a nekem mindig oly megható és emlékezetes feltámadási körmenetben, a husvétí sonkát és tojást is csak gondolatban fogom elfogyasztani, a losolkodást pedig alighanem a gránátok és a schrapnellek fogják szolgáltatni — lélekbe mégis ott leszek köztetek s ide fogom hallani a dicső feltámadást hirdető halleluját, s megfogom érezni a jó Istenhez szálló hódolat jelét: a tömjén illatot. Vajjon milyen is lesz a mi husvétünk? Kegyeletes és áhíthatos ünneplésünket nem fogja-e megzavarni ismét brutá-

lis gondolkozású ellenségünk, mint karácsonykor? Történjen bármi, nekem az ágyudörgés és gépfegyverropogás s a halálos veszedelmek közepette is fülemben fog csengeni a nagy ünnep érces hangja: a harangzugás s boldogan fogom elrebegni, hogy Krisztus feltámadott! Ami az itteni állapotunkat illeti, csak a legjobbakat irhatom. A rettenetes téli napokat átélve várjuk a tavasz ébredését. A nagy hó dacára már a levegőben vibrál valami a természet ujjászületéséből. A nap éltető melege nemcsak a növényzetet ébreszti föl téli álmából s új erőket, energiát lehel bele, hanem a mi vérünket is felforraltja. Mintha karunk acélosabb lenne a ki-kivillanó napsugártól, új s nagy reménységgel nézünk a jövő elé. Kellemes és boldog ünnepeket kívánva kedves feleségednek kézesök, ölel:

Pali.

Hirdessen a Bácskai Naplóban.

A magyar honvéd dicsérete.

Írta: **Simonyi S Gyula.**

Nekünk, akik távoli szemlélői vagyunk a borzalmas harc-tereken történő dolgoknak, végtelenül jól esik, ha katonáink dicséretét halljuk.

Szinte úgy érezzük, hogy abból a büszkeségből, amely a dicséret nyomán fakad s amely a mi katonáink lelkét eltölti, reánk is visszasugárzik valami. Szóval mi is érezzük és ki-vesszük a részünket az ő dicsőségükből.

A magyar katona erényei eddig sem voltak olyanok, amiért szégyenkezni kellett volna.

Bárhová állította is a kötelesség a magyar katonát, becsülettel megállotta a helyét.

Különösen a magyar honvéd volt az, aki eddig is kivált hősiességével és kötelességteljesítésével.

A magyar honvédre eddig is büszkék voltunk s bizalmunk, büszkeségünk, a honvédség fejlesztésével mindig lépést tartott.

Reményünk és bizalmunkban ugylátszik, nem csalódtunk.

Napról-napra szaporítják a hadi tudósítások a honvédség dicséretét.

A hazánk határain dúló szilaj csaták, előretörések és vakmerő támadások, mind a mi dicsőséges honvédeink fényes haditetteivel van tele.

Azok a rettenetes viaskodások, amelyek a Kárpátok szikla bérceinek hol az innenső, hol a tulsó oldalain vívattak meg s ahol a lavinaként hömpölygő orosz hadak feltartoztatása a legborzalmasabb ütközetek árán megakadályozható, a mi honvédeink tüzeiben roppantak össze s nem ritkán váltak kritikussá az ellenre nézve

Eszakon, délen, hegyen, völgyön, vad sziklák között, rohanó vizek árja mellett, mindenütt ott találjuk a mi hős katonáinkat, dicsőséges honvédinket, a hazai kötelesség legfokozottabb teljesítésében.

Valóban, méltók ők a haza, a nemzet szeretetére.

Mióta a honvédség megszületett, azóta a magyar nemzetre csak dicsőséget, csak fényt árasztott.

Megállotta a helyét a multban s olyan hírnévre tett szert a mostani világháborúban, amely hírnév a világ legelső katonájává avatta.

Es ami ebben az állításban a legnagyobb érdeme és legérdeke- sebb, hogy azt egy olyan magasrangú idegen katona állítja, akinek nemzete a közelmultban fényes, véres csatákban levert egy kolosszális hadsereggel bíró államot.

Oda japán tüzer-tábornok állítja azt, hogy a magyar honvéd a világ első katonája!

Ez a tábornok ugyanis, aki a japán-orosz háborúban, a működési ütközetben gyilkos csapat mért az oroszokra, 5 hónap óta — sajnos — velünk szemben küzd az oroszokkal.

Es épen ezért, ha valakinek,

ugy épen neki van alkalma és joga bírálatot mondani.

Es ez a bírálat, a magyar honvédség örök dicsőségére, Oda japán tüzértábornok ajkáról el is hangzott.

— A „Stockholms Dagblad” haretéri munkatársa volt oly szerencsés, hogy hosszabb beszélgetést folytatott a tábornokokkal.

Mikor az orosz hadak ellenfeleiről folyt a beszélgetést, Oda tábornok, aki az Orosz-Lengyelországi harcokban sokszor állt szemközt honvédeinkkel, a következőket mondta:

— Tudja, hogy nem először vagyok bábóruban és hogy álltam már erős ellenféllel szemben, tehát ezen a téren nem vártam meglepetést.

Mégis elhozták nekem ezt a meglepetést a magyar honvédek, akiknél kitűnőbb emberanyaggal és katonákkal még nem találkoztam.

Katonáink rettegnek a magyar honvéd rohamaitól és okkal.

Mi katonák vagyunk és az ellenség erényeit is kénytelenek vagyunk beismerni.

Eddig Oda japán generális. Mit mondjunk mi, mit mondjon a magyar nemzet erre a dicséretre?

Erzelmeinket szívünkbe zárva csak ezt kiáltjuk felétek dicső honvédeink: előre!

A dicsőség hajnala dereng a világ első katonái s édes, imádtott magyar hazánk felett s ezért: csak előre!

A titokzatos jósno.

A sajtó már több jósnoól megemlékezett, akik furesa tudalékosságukkal még furesább dolgokat jósoltak meg a háborúról. Természetesen rendszerint esütörtököt mondott a jóslás, vagy csak akkor teljesedett be, ha olyan ibis, redibis, non morieris-félék voltak.

Egy müncheni magyar most érdekes jósnoól irt a Fejérmegyei Naplónak, akinek jóslását inég nem röpitette világgá a sajtó.

Az illető a mult év júliusában megjelent a müncheni városházán s bejelentette, hogy aug. 3-án már háboru lesz. Ha igaza lesz, ötven márkát kap, mondták neki a városházán. A jósno aug. 3-án elment az ígértért és meg is kapta az ötven márkát.

A müncheniek természetesen a háboru végére is kíváncsiak voltak, erre vonatkozólag is kikérték tehát a jóslást. 1915. május 29. a háboru végének a dátuma, felelte a titokzatos jósno.

— No, ha igaza lesz, száz márkát adunk, ineselkedtek vele a kedélyes bajor „stadtsbeamterek”.

— Nagyon sajnálom — felelt a jósno — a száz márkáért már nem jöhetek el.

— Miért? kérdezték ámulva.

— Február 28-án meghalok. A titokzatos jósno a nevezett napon tényleg természetes halállal kimult.

A fémrekviráló rendeletek A sötét napokból.

Ismeretesek azok a rendeletek, amelyeket a kormány az egyes meghatározott fémekből és ötvözetekből készült fél és készgyártmányok kötelező bejelentéséről és egyes fémek lefoglalásáról a hivatalos lap március harmincadiki számában kiadott.

A bejelentés természetesen egyetemesen kötelező, ellenben a lefoglalási rendeletek merevségét bizonyos mértékben megenyhítette a kereskedelmi miniszter külön rendelete, amely a lefoglalásra kötelezett fémek egy részét a saját üzemfentartása céljából a tulajdonos saját rendelkezésére bocsátja. E rendeletek végrehajtására vonatkozó intézkedéseket a kereskedelmi miniszter már megtette s az elsőfokú iparhatóságok irányított körrendeletéhez a szükséges bejelentő lapokat is mellékelte. Az érdekelt ipari és kereskedői szakmáknak mindenesetre érdekében van e rendeletek alapos áttanulmányozása. Nevezetesen a bejelentés az összes a kereskedőknél és gyárosoknál talál-

ható fél- és készgyártmányokra kiterjed, holott a lefoglalás csak azokra az anyagokra vonatkozik, amelyeket már február 6-dikán lefoglalt a kormány, s amelyeknek most az azóta keletkezett és a jövőben termelendő készletei foglaltatnak le.

A kereskedelmi miniszter rendeletében különös figyelemre érdemes az a rendelkezés, hogy a saját üzemhez, illetve eladásra okvetlenül szükséges és a rendeletben megállapított részmennyiségek felszabadításán kívül fel van szabadítva minden ezentul külföldről behozandó készlet, bármily mennyiségű is legyen az, s azért itt a kereskedelemnek igen gyümölesző vállalkozásul kínálkozik az eset leg kipuhatható fémbehozatali alkalmak minél bőségesebb kihasználása. Mindenesetre fontos, hogy az ilyen külföldről behozott fémek a küldemény beérkezése után azonnal bejelentessenek a kereskedelmi miniszteriumnak, amely a fémeket csak a bemutatott beszállítási bizonyítványok arányában szabadítja fel.

LEGUJABB ESEMÉNYEK.

A Bácskai Napló cenzurázott táviratai.

A kárpáti rettenetes harcok.

Budapest, április 3. Az orosz hivatalos jelentések szerint az ellenség (a monarchia) erősítéseket kapott. A hareok sulypontjában döntés nincs.

A sajtóhadiszállás jelenti. Az uzsoki és lupkovi arcvonalon a hareok változatlan hevességgel tartanak.

A Duklánál a Galicia felőli lejtőket védelmezzük. A tuleróvel, többszörös sorokban támadó oroszok óriási vesztesége tartalékaikat kimeríti. A küzdelem hóviharban szakadatlanul tart. A erdőségeken a hólepte utak a pótlást nehezítik. A hegygerincek védelme, támaszpontot nyújtó falvak hiányában, lehetetlen. Döntő küzdelem a lejtőkön folyik.

Az Est tudósítása szerint az uzsok-lupkovi szakaszban előretolt csapatainkat az ellenség visszaszorítani igyekszik. Csapataink az ellenséget fásasztják.

Az oroszok folytonos támadásaival szemben csapataink biztos fedezékben védekeznek.

Az átkarolás veszedelmét elkerülendők, némely helyen csapataink az ellenségeknek veszteségteljes ütközetekben kedvező telepre vonulnak vissza, hogy közelebb legyenek a tápvonalhoz.

Az oroszok véres harcai a németekkel.

Budapest, április 3. Az orosz hivatalos jelentés szerint a Nyemen és Narev arcvonalon a németek ellentámadásba mentek át. A falvakért elkeseredett utcai hareok, éjjelként bajonettküzdelmek folynak.

Más jelentés szerint a német nehéz tüzérség szakadatlanul bombázta Osszoviecz erősséget. Különösen a Skva és Omulev mentén állandó a német offenzíva.

A Dardanellák körül.

Budapest, április 3. A Dardanelláknál és a többi haretéken is nyugalom van.

Az angolok bombázták a Hedzsas partokon Muileh községet. Az ellenségnek megkísérelt partraszállítását a törökök visszaverték.

Répássy Ádám, tábóri lelkész, ir ezen cím alatt a Felvidéki Ujságban azokról a rettenetes napokról, amelyeket az ősz folyamán a kolerakórházakban átélt. Nem a megkapóan megírt jelenetek kedvéért idézünk írásából egy képet, hanem a végéért, melynek utóhang címet adott. E két rész a következő:

Vox cholericus Ahol már végződik az orvosi tudomány, ott kezdődik tulajdonképen a lelkész szomoruan magasztos hitvátsa. Ahogy megpillantják a fehér, orvosi köpenyben járó kath. lelkészt, kezében a feszülettel, megesisillan fáradt és üvegesedni kezdő szemükben a remény utolsó sugara: mint a fuldokló a szalmaszáltól, úgy várnak ők is tőle megmentést.

— Jaj nagyságos doktor ur! — kiáltanak minden zugból — segítsen rajtunk!

— Warter! Szaníté!

— Hát nem látod — figyelmezteti a szomszédja, hogy ez egy katolikus tisztelendő ur. Ok nem félnek ide jönni.

— Pane probescu;

— Domnule!

— Herr hochwürdig! Ach Wasser nur ein bischel!

Vizet azonban nem kap, mert ez itten halált jelent, akik nem isznak, azok jobban vannak, a kik valami módon hozzájutottak, azok pár óra alatt kiszenevedtek.

A haldoklók szentségeit rendszeren guggolva vagy térdelve szolgáltatjuk ki. Néha a hirtelenül jött hányás ráfröcsöcsen a ruhámra sőt az arcomba is. De nincs idő új toillettet esinálni, mert itt is ott is néha 10—15 egyszerre hörgi a haláltusa utolsó akkordjait.

A mell rendetlenül liheg. El el csukló hangja már alig haljatszlik. A száj nyitva van. Az üvegesedő szemek mereven bámulnak fel, mintha jeleznek, hogy csak ott lesz nyugalom, béke és szeretet. A kezek görcsösen vonaglanak. Az amurgy is halvány are mindinkább kezd jobban és jobban halványodni. Még egyre hörgög... A kezével majd úgy gesztikulál, mintha látomása lenne... Talán győzelmes ujjongást vizionál... Vagy talán maga előtt látja a feleségét és apró gyermekeit... Most egy nagyot zökken a hörgés. Az utolsó. S üveges, nyitott szemmel, mozdulatlanul fekszenek — a hullák.

Néha egymás mellett. Néha a szomszédja mellén, keresztbe. Néha ülve, néha guggolva s a falhoz támaszkodva. A köpenyeikkel pedig le vannak takarva.

Utóhang. A jelen sorok írója, aki a járvány idején állandóan nehéz betegek között tartózkod-

Németek hősies ostromához hasonló **Bukvits Testvérek** áruházában, mintha már az egész világot bevették volna, olyan nagy a megelégedettség ha cipőt, kalapot, fehérneműt vagy bármily, cikkel vesz is. A divatában többé nem tekintik mérvadónak, hanem a mi kirakatainkban látható újdonságokat, és hozzá még, **Antverpent** leszállított olcsó árak!

dott, a saját tapasztalatából győződött meg, hogy aki fertőtlenített kézzel fertőtlenített (főtt, sült), ételt eszik, arra nézve a kolera nem létezőnek tekinthető.

Ha a nagyközönség lelkiismeretesen, pontosan fogja betartani a hatóságok által előírt rendszabályokat és óvintézkedéseket, akkor, az annyira retteggett tavaszi kolerajárványtól nem kell félnünk.

Világosítsuk fel a népet a védekezés módjairól. Célszerű lenne, ha minden városban és községben az arra hivatott vezetők (községekben: lelkészek, tanítók) népgyűlések keretében tartanának előadásokat, beszédeket a kolera elleni védekezésről. Másképpen a hatóságok írásbeli rendeletei — írott malaszt lesznek, mert számolnunk kell a néptömeg mindenkor indolenciájával.

Muszkaverő hőseink szuronyaik hegyével tartják távol a toladó ellenséget, akik pedig itthon maradtak, azok tőlük telhető módon védjék meg a hazát a már betolakodott szörnyű ellenségtől, amelynek támadása nem törik meg sem a váron, sem sáncokon, sem ágyukon, sem szuronyokon, hanem csak — a tisztaságon.

Hősök azok, hősök lesznek emezek is!

„Rossz idöket élünk,
Rossz csillagok járnak,
Isten óvja csapásoktól
Mi magyar hazánkat...!”

Cigaretta-zók! Saját érdekük, hogy jó és olcsó cigaretta-hüvelyt vegyenek.

Riz hüvely doboza 100 db. 16 fill.
Egyiptomi „ „ 20 fill.
Sanó antinikotin „ 24 fill.
1000 drb. vételnél 10% engedmény. 6 drb. szabadkai képeslap csak 20 fill.
Finom selyem bélésű levélpapír és boríték egy csomag 20 drb. 20 fillér

A legjobb töltőtolszár 50 naptárak, Katonai képeslapok

Mese-könyvek féláron

Tábori levélborítékok és mindenféle papirok gyári áron kaphatók:

Lipsitz és Lampel

könyvkereskedésben Szabadkán. Eötvös u. 61. a főposta közelében. Telefon 604.

Fogak és teljes fogsorok aranykoronák aranyfogak, arany és platin hidak amerikai módszer szerint és minden különlegességet fogsorokban. Foghuzás érzéstelenítve tartós fogtömések, (plombák) készülnek Schaffer Géza fogtechnikai műtermében és laboratóriumában Szabadka, Kossuth utca, Prokesch ház. A vasuti állomástól 150 lépésnyire Vidékiek 1 nap alatt kielégítenek. Telefon interurbán 5-61

A Városi Kávéházban minden este Bodrics Miska zenekara játszik.

TELEFON 7-61.

? AMOR Crème szappan CZAICH?

amely készítményről szaktekintélyek, a megérdemelt komoly elismerés hangján nyilatkoznak

!≡ RADIKÁLIS COSMETICUM ≡!

amely belső tartalmánál és külső kiállításánál fogva egyedül van hivatva az angol és francia krémeket és szappanokat kiküszöbölni.

➡ Ideális arczápoló ➡

szere az intellectuall hölgyeknek akik irtóznak megbízhatatlan drasticumokkal kísérletezni.

Kapható gyógytárakban, drogueria és illatszer üzletekben. Crème 2 kor., szappan 1 kor. 50 fillérben. Ha nem volna beszerezhető tessék Szabadkán

Pádúai SZENT ANTAL gyógytár Szegedi-ut

fordulni, ahonnan 1 krém és 1 szappan bérmentve szétküldetik.

Budapesti főraktár viszonteladóknak:

Thallmayer és Seitz gyógytár nagykereskedő V. ker. Zrinyi-u. 3.

Mit kiabál?

azt, hogy vásároljon

Ulreich Testvérek

vas- és szerszámáru-kereskedésében

Rudics-utca Telefon 2-36.

Értesítés.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Szabadkán VI. kör Petőfi-utca 87. sz. alatt az Ipartestület épületében.

villany, gáz, vízvezeték berendezési és műszerészeti

műhelyt nyitottam.

Elvállalok a legjutányosabb ár mellett minden e szakmába vágó munkák készítését és javítását úgy itt, mint a vidéken. Hívásra házhoz megyek. Költségtételt és tervet ingyen készítek. Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását tisztelettel

Simonyi Géza

villamos és műszerész.

Nádszék készítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy nádszék javítást, vagy új nádszék készítését a legolcsóbb ár mellett elvállalom, szállítok gyógytárakba, drogériákba, uri kaszinókba, üzlethelyiségekbe, kávéházakba, ebédlőkbe, lakásokba, virágos kertekbe más e céllal használó helyekre.

Nyitott lap felhívására a megrendelési helyre jövök. Vidékre is levelezési és helyszíni teljes címet kérve.

Maradtam tisztelettel Pércsics Erzsébet Szabadkán. V. kör, Lehel-ut 282. szám

KOVÁCS ISTVÁN tanár elfogad tanításra tanulókat (leányokat is). Előkészít javító- és magánvizsgákra. Lakás: Beresényi-u. 638. sz.

Boreladás

Kitűnő minőségű

fehér fajbor

Pércsics Mihálynál

SZABADKA, IV. kör,

Dugovich-u. 536. szám.

Kicsinyben és nagyban eladó

4005

Szeibold József vendéglője és söracsarnoka

Szabadka,

Eötvös-tér Népbankkal szemben,

Minden Szombaton

fris házi töltelék.

Valódi északnémet

répamagok

szavatolt fajazonossággal,

heremag, fűmag,

Mauthner féle kerti veteménymagvak **husvétitójások** nagy választékban kaphatók.

Klein Géza

nagykereskedésében. Beresényi utca 5. Telefon 55.

Magános ház

kerttel hasznbérbe

keresztetik

Cím a kiadóban.

Andrássi György

szilgyártó, nyerges és bőröndös SZABADKA,

Petőfi utca 32. Saját ház.

Több iparkialitáson ezüst éremmel, az országos iparegyesületi ezüst díszéremmel és a magyar országos tüzoltószövetség által elismerő oklevéllel kitüntetve.

Kaphatók nagy választékban

lőszerszámok, nyerges, bőröndök lovasló-, úti- és vadász-kellékek, is talló felszerelések, kész gépszijak tisztító-szerek, ló- és kocsi kefék lőtisztító-kezttyük, vakarók, özbőrök és szivaosok. Mindenemű címezett. acélfényez. zablák eb-, lovasló és hajtóostorok, legfinomabb bőrleack, bőrkenőcs és nyereg-szappan. Kwizda-féle üdítőnedv (Restitutionsfluid) Javitások gyorsan és jól, a legolcsóbb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldeték.

Gépszijak minden szélességben kaphatók.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy jelenlegi lakásom VIII. kör, Szalay-László-utca, 14. sz. a. lakom és tovább is

kályhák- és tűzhelyek

ujjonnan való készítésével és e szakmába vágó munkák javítását elfogadom. Szives megkeresések lakásomon

Tisztelettel maradok **VENZLER LIZI** kályhás.

Egy

5 szobás lakás

kiadó istálóval együtt

Bartek Károlynál

Damjanich u. 614. 3776-33. ügyszám.